

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21130/2023
28.09.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Митар Крстић, адвокат у ..., против туженог-противтужиоца ББ из села ..., чији је пуномоћник Биљана Денић, адвокат у ..., одлучујући о ревизији тужиле-противтужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу 34Гж2 123/2023 од 18.05.2023. године, у седници већа одржаној 28.09.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиле-противтужене, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Основног суда у Куршумлији 2П2 89/2022 од 12.01.2023. године, исправљена решењем истог суда 2П2 89/2022 од 06.04.2023. године, у првом, другом, трећем и шестом ставу изреке и пресуда Апелационог суда у Нишу 34Гж2 123/2023 од 18.05.2023. године у делу у коме је потврђена првостепена пресуда у првом, другом, трећем и шестом ставу изреке и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Куршумлији донео је пресуду 2П2 89/2022 дана 12.01.2022. године, исправљену решењем истог суда 2П2 89/2022 од 06.04.2023. године, којом је у првом ставу изреке одбио тужбени захтев тужиле-противтужене (у даљем тексту тужила), а усвојио противтужбени захтев туженог-противтужиоца (у даљем тексту тужени), тако да вршење родитељског права над малолетном децом ВВ који је рођен ...2019. године и ГГ која је рођена ...2016. године поверава оцу, туженом, који ће самостално вршити родитељско право; у другом ставу изреке уредио начин одржавања личних контаката између тужиле и малолетних ВВ и ГГ, на начин како је одређено у том ставу изреке; у трећем ставу изреке наложио тужили да на име доприноса за издржавање малолетне ГГ плаћа месечно 10.000,00 динара, а на име доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа 7.000,00 динара месечно сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, почев од дана подношења противтужбе и то почев од 08.11.2021. године па надаље, док за то постоје законски услови, како је наведено у том ставу изреке; у четвртном ставу изреке одбио противтужбени захтев да се тужили наложи да плати на име свог доприноса за издржавање малолетне ГГ од досуђених 10.000,00 динара до тражених 12.000,00 динара и на име свог доприноса за издржавање малолетног ВВ од досуђених 7.000,00 динара па до тражених 10.000,00 динара као

неоснован; у петом ставу изреке одредио да привремена мера тог суда П2 83/2021 од 01.11.2021. године остаје на снази до правноснажног окончања парничног поступка и у шестом ставу изреке одредио да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Нишу је пресудом 34Гж2 123/2023 од 18.05.2023. године, одбио као неосноване жалбе тужиле и туженог и потврдио пресуду Основног суда у Куршумлији 2П2 89/2022 од 12.01.2023. године, исправљену решењем истог суда 2П2 89/2022 од 06.04.2023. године.

Против наведене другостепене пресуде благовремену и дозвољену ревизију изјавила је тужила, којом пресуду побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/23) и закључио да је ревизија тужиле основана, јер је побијана пресуда у делу у коме је одбијена тужба и усвојена противтужба донета на темељу непотпуно утврђеног чињеничног стања, што је последица погрешне примене материјалног права.

Према чињеничном стању на основу ког је донета правноснажна пресуда, странке су закључиле брак ...2017. године, у заједници живота добили су двоје деце, малолетну ГГ рођену ...2016. године и малолетног ВВ рођеног ...2019. године. Заједница живота фактички је престала ...2021. године, када је тужила напустила заједницу услед поремећених брачних односа. Тужила из претходног брака има пунолетног сина. Запослена је и остварује месечну зараду од око 35.000,00 динара месечно, прима и матерински додатак од 12.000,00 динара месечно, и повремено ради као фризер. Живи у ... као подстанар, плаћа закупнину. Тужени живи са својим родитељима и децом у селу ..., а има и кућу у ..., где може да се пресели уколико буде потребе кад деца крену у школу. Остварује приходе од сточарства у висини од 200.000,00 динара месечно. Према мишљењу Центра за социјални рад ..., који је имао у виду мишљење Центра за социјални рад у Нишу, оба родитеља поседују подобност да самостално врше родитељско право, обоје препознају потребе малолетне деце, емоционално су везани, а Центар даје благу предност оцу, због тога што уме да препозна и задовољи потребе своје деце, везан је за децу и она су везана за њега, имају одличне материјалне и стамбене услове и има подршку својих родитеља. Уколико би се деца поверила мајци, постојала би удаљеност породице порекла тужиле, на чију се помоћ она позива, јер тужила живи у ..., а њена мајка живи у ..., са оцем нема контакте, а брат јој је у ... . Ценећи налаз и мишљење Центра за социјални рад у ... и узраст малолетне деце, првостепени суд је закључио да је у најбољем интересу малолетне деце да буду поверена оцу на самостално вршење родитељског права, имајући у виду досадашњу емотивну упућеност деце на оца који се успешно стара о њима, активно прати њихове развојне потребе, има помоћ својих родитеља са којима живи у заједници и имајући у виду њихове стамбене и материјалне прилике. Другостепени суд је ту оцену прихватио као правилну, с тим да сматра да околност да је тужила напустила заједницу живота са туженим не може бити отежавајућа за тужилу при одлучивању о поверавању малолетне деце. При том, ценећи жалбене наводе тужиле, другостепени суд наглашава да је Центар за социјални рад у ... прихватио мишљење Центра за социјални рад у Нишу о родитељским капацитетима и компетенцијама

тужиље, односно да тужиља поседује капацитете и компетенције родитеља, да је мотивисана и жели вршење родитељског права, као и да има адекватне услове за правилан раст и развој деце. Дакле, мајка има потребне способности да врши родитељско право. Другостепени суд образлаже да донета одлука о поверавању деце на самостално вршење родитељског права оцу може бити промењена, уколико се промене и конкретне околности овог случаја, као и уколико се утврди да један од родитеља користи децу као средство и предност у сукобу са другим родитељем, и уколико се промене стамбене, материјалне и друге околности на страни родитеља који не врши родитељско право.

Породичним законом („Службени гласник РС“ бр. 18/2005, 72/2011 – др закон и 6/2015) прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета (члан 6. став 1.). Одредбом члана 266. став 1. истог Закона, у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. Према изнетим разлозима у побијаној одлуци за сада не произлази закључак да су у конкретном случају сви елементи потребни за процену најбољег интереса детета правилно утврђени и да је у интересу малолетне деце парничних странака да и даље живе у породици са оцем, као самосталним носиоцем вршења родитељског права.

Анализом елемената за процену најбољег интереса деце којима су се судови руководили и разлога које су изнели за донету одлуку о поверавању деце на самостално вршење родитељског права оцу, Врховни суд је закључио да недостају разлози којима се донета одлука оправдава. Набројани су различити аспекти од утицаја на доношење одлуке, али се у тим аспектима оба родитеља показују подобним да самостално врше родитељско право. Оба родитеља препознају потребе малолетне деце, оба родитеља су емоционално везана за децу, а малолетна ГГ и вербализује да јој је подједнако лепо и код оца и код мајке. Другостепени суд правилно није прихватио разлоге првостепеног суда који се тичу околности да је тужиља напустила заједницу живота са туженим и да су том приликом деца остала са оцем. Даљи разлози односе се на досадашњу емотивну упућеност деце на оца који се успешно стара о њима, активно прати њихове развојне потребе и има помоћ својих родитеља са којима живи у заједници, те на њихове стамбене и материјалне прилике. Овај критеријум је недовољно расправљен да би могао да превагне у одлучивању о поверавању малолетне деце на самостално вршење родитељског права оцу. У првостепеној пресуди се наводи да је тужени у поступку изјавио да тренутно живи са својим родитељима и малолетном децом у селу ..., где обавља делатност у регистрованом пољопривредном газдинству, али да има кућу у ... где може да се пресели уколико би било потребно због деце, када крену у школу. Закључак судова да тужени према својим приликама може деци да обезбеди адекватан смештај, бригу и негу имајући у виду финансијску ситуацију која је на завидном нивоу, нема подлогу у овако утврђеним чињеницама о стамбеним приликама туженог. Ово тим пре, што су према утврђеним чињеницама деца већ уписана у вртић у ..., а живе у ... . Са друге стране, за стамбене прилике мајке је такође утврђено да има адекватне услове за правилан раст и развој деце. Свакако да околност да је изнајмила стан у коме живи не може да буде одлучујућа. Такође ни финансијска ситуација оца, коју првостепени суд оцењује да је на завидном нивоу, не може да буде одлучујућа за оцену најбољег интереса деце, јер оба родитеља према својим финансијским приликама и потребама деце треба да доприносе њиховом издржавању,

без обзира који родитељ врши родитељско право. Један од одлучних елемената, узраст деце, није оцењен, и о томе нису дати разлози. Разлози пресуда нису обухватили оцену могућих (позитивних и негативних) ефеката донете одлуке на децу, нити су упоређени са ефектима које би произвело поверавање деце мајци, у конкретним околностима. Тиме је изостала примена правила поступка у процесу доношења одлуке, која у образложењу мора да укаже да је најбољи интерес детета експлицитно узет у обзир, и на основу којег критеријума је одмерен.

Према таквом стању ствари, оцена Врховног суда је да је одлука о поверавању деце на вршење родитељског права оцу, преурањена. Том закључку доприноси и разлог другостепеног суда, према коме одлука може бити промењена уколико се промене и конкретне околности случаја, односно уколико се промене стамбене, материјалне и друге околности на страни родитеља који не врши родитељско право, а не износи се које су то стамбене, материјалне или друге околности на страни мајке, које су биле од утицаја, а требало би да се промене да би се донела другачија одлука о вршењу родитељског права.

С обзиром наведено, укинуте су обе пресуде, применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку у делу одлуке о вршењу родитељског права, и последично у делу одлуке о уређивању начина одржавања личних контаката између деце и другог родитеља и о обавези тужиље да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце туженом плаћа новчане износе месечно, те у делу одлуке о трошковима поступка, по одредби члана 165. став 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић